SÜNNET CEMİYETİ

<u>Rasulullah’ın Sünnetine Tabi Olmak:</u>

- **لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا**

- ***Andolsun ki, Raasulullah, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.[1]***

[1] Ahzab, 33/21.

Sünnet:

- «Sünnet» kelime olarak; «Takip edilen yol ve davranış» gibi manalara gelir.
- Fıkıhta ise; Peygamber Efendimizin farz ve vacip olmayarak, yapmış olduğu işleri, hal ve hareketlerini ifade eder. Sünneti yerine getirenler, sevaba nail olurlar.

Tarihimizden Rasulullah Sevgisi Örnekleri:

- Sultan I. Ahmet, Peygamber sevgisiyle dopdolu olan bir Osmanlı padişahı idi. Hacca gidip, mübarek beldeye kavuşmak ve sevgili Peygamberimizi ziyaret edebilmek en büyük arzusuydu. Fakat, o günün şartlarında yapılacak, aylar süren uzun hac yolculuğu, devletin hizmetlerini aksatır ve devletin başında bulunması gereken padişahın uzun müddet görevinden ayrılmasının bazı sakıncalar doğuracağı düşüncesiyle, bu arzusunu diğer Osmanlı padişahları gibi gerçekleştirememişti. Nihayet bir gün Hz. Peygamberin ayak izini çizdirip, başında taşıdığı tâcın altına yerleştirdi. Ömrü boyunca onu hep taşıdı. Halen türbesinin baş ucunda yazılı duran dörtlükte şöyle diyordu;

Nola tâcım gibi başımda götürsem daim,
Kadem-i nakşını ol hazreti Şâhı Resulün,
Gül-i gülzarı nübüvvet o kadem sahibinindi.
Ahmed'â durma yüzün sür kademine o gülizarın.

- (Hazreti Peygamberin ayağının izini daima başımın üstünde taç gibi taşısam ne olur. Peygamber, gül bahçesinde güllerin üzerinde gezinen o yüce kişidir. Ey Ahmed! Gecikmeden gül bahçesindeki ayak izlerine yüzünü sür.)

Sünnet Olmanın Tarihçesi:

- Bu olaya, dini literatürümüzde “Hitan” (الْخِتَانُ) denilmektedir. Bizim dilimizde sünnet denilmekle, Hz. Peygamber efendimize olan bağlılık vurgulanmıştır. Sünnet; Hz. Muhammed ümmetinin önemli bir şiarıdır. Çocuk buluğ çağına gelmeden sünnet ettirilmelidir.
- Sünnet olmak, milletinden olmakla öğündüğümüz Hz. İbrahim’den bize bir yadigardır. Tevrat ve İncil’e göre sünnet, Hz. İbrahim ile başlamıştır.

İlk Sünnet Olan Kişi

- Rasulullah buyurdu ki:
- كَانَ إِبْرَاهِيمُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوَّلَ النَّاسِ ضَيَّفَ الضَّيْفَ، وَأَوَّلَ النَّاسِ اِخْتَتَنَ...
- *İlk defa misafir ağırlayan, ilk defa sünnet olan… Hz. İbrahim'dir.*[2]

[2] Muvatta.

- Bazı kaynaklarda
- وَإِذِ ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ...
- ***“Hatırla ki; Rabbi İbrahimi bazı kelimelerle imtihan etmişti ve o da bunları tamamlamıştı…”[3]***
- Ayetinde ifade edilen İbrahim’in imtihan edildiği ilâhi emirlerden birinin de sünnet olduğu rivayet edilmektedir.

- İlk defa sünnet olan Hz. İbrahim 80 yaşında, bazı rivayetler de ise 99 yaşında iken, kendi kendini sünnet etmiştir. (Buhari, İstizan 51, Enbiya 8)

---

[3] Bakara, 2/124.

- Oğulları İsmail 13 yaşında, İshak 8 günlük iken sünnet edilmişlerdir. Hz. Musa’nın şeriatında 8. günü sünnet olunması vardır. İslâm öncesi Araplar sünneti Hz. İbrahim’in geleneği olarak bildiklerinden devam ettirmekteydiler. İslam'dan sonra da buna devam edilmiştir.
- Tevrat’a göre sünnet olma Tanrı ile Hz. İbrahim arasındaki ahdin hükümlerinden biri hatta bu ahdin sembolüdür. “Buna göre, Allah, Hz. İbrahim’e şöyle demiştir:
- «Sen ve senden sonra zürriyetinle benim aramda tutacağınız ahdim budur, aranızda her erkek sünnet olacaktır… ve gulfe etinden sünnet olunmamış sünnetsiz erkek varsa, o can kendi kavminden kesilecektir, o benim ahdimi bozmuştur…» (Tevrat, Tekvin, 17/9–14)
- Günümüzde de Yahudi erkekleri sünnet olmaktadır.
- Hıristiyanlık da ise, bu konu ile ilgili oldukça tartışmalı kararlar alınmış ve uygulanmıştır. Hz. İsa’nın sünnet olduğu bilinmesine rağmen ve

Resullerin İşleri Kitabı'nda sünnet kaydedilmişken sonraki dönemlerde birçok Hıristiyan rahibi bu uygulamadan vazgeçilmesi yönünde görüş bildirmiştir. Dolayısıyla Ahdi Cedid'de Hz. Yahya ve İsa'nın sünnet olduklarının belirtilmesine rağmen, Pavlos'cu Hıristiyanlıkta bedenin değil kalbin sünnetli olmasının önemli olduğu seklindeki bir yorumla sünnet terkedilmiştir."

- Habeşistan Kilisesi bugün Hıristiyanlarda sünnet olmayı emreden tek kilise olarak dikkat çekmektedir.

<u>Sünnet Olmak İslam’ın Şiarlarındandır:</u>

- 1996 yılında Tataristan’ın Nurlat şehrindeki toplu sünnete davet edilen din adamlarımızdan biri şu olayı naklediyor; İhtiyar bir hanım, kucağına aldığı torununu sünnet ettirmek için 350 km.lik bir yoldan gelmişti. Niçin bu kadar uzun yoldan geldiniz, buna ne gerek var dedik. O hanım şöyle cevap verir. Ben genç yaşta dul kaldım iki kız evlat büyüttüm, fakat onlar Rus gençleriyle evlendiler. Müslümanlıklarından hiç eser kalmadı. Bu torunumu kapıp geldim. Onu sünnet ettireyim de, o da müslümanlığını unutacak olsa, sünnetli oluşu ona müslümanlığını hatırlatsın. Demiştir.

Sünnet Olmanın Önemi:

- Rasulullah buyurdu ki:

- أَرْبَعٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ، الْخِتَانُ وَالسِّوَاكُ وَالتَّعَطُّرُ وَالنِّكَاحُ

- *Dört şey peygamberlerin sünnetlerindendir. Sünnet olmak, misvak kullanmak, güzel koku sürünmek ve evlenmektir''*[4]

---

[4] Tirmizi, İbn Hanbel, Muvatta.

- Rasulullah buyurdu ki:

- اَلْفِطْرَةُ خَمْسٌ، أَوْ خَمْسٌ مِنَ الْفِطْرَةِ: اَلْخِتَانُ، وَالْاِسْتِحْدَادُ، وَنَتْفُ الْإِبْطِ، وَتَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ، وَقَصُّ الشَّارِبِ

- *Beş şey fıtrattandır: Sünnet olmak, (etek kıllarını gidermek için) ustura tutunmak, bıyığı kırkmak, tırnakları kesmek, koltuk altlarını temizlemek"*[5]

---

[5] Buhari.

- Hz. Peygamber, ileri yaşlarda müslüman olanlara, 80 yaşlarında da olsalar şöyle derdi:

- أَلْقِ عَنْكَ شَعْرَ الْكُفْرِ وَاخْتَتِنْ

- *"Üzerinizdeki (İslâm'ın hoşlanmadığı) fazla kılları temizle, traş et ve sünnet ol"*[6]

---

[6] Ebu Davud.

- İslam hukuk otoritelerinin sünnet fiilinin gerekli bir ibadet olmasındaki sebep ve illetleri şöyle göstermişlerdir: Sünnetsiz kimse abdestini ve namazını bozma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Çünkü kesilmedik kalan deri, cinsel organının baş kısmını tümüyle kapatmaktadır. İdrar altına girince onu temizlemek hayli güçtür. Böyle bir durumda sağlıklı bir temizlik ancak sünnet olmaya bağlıdır. Bundan ötürü gerek selef (öncekiler) olsun gerekse halef (sonrakiler) olsun birçokları sünnetsiz kimsenin imamlığını uygun görmemişler ve yasaklamışlardır. Fakat tek başına kıldığı namazlarda ise, devamlı idrarı damlayan kimse gibi özür sahibi sayılır.

<u>Sünnet Olma Yaşı:</u>

- Genellikle yedi gün ile evlenmeden önceki bir yasta buluğa erince uygulanır.
- Sünnetin yedince günde yapılması ile ilgili Hz. Peygamber'in torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'i bu anda sünnet ettirmiş olması etkili olmuş olabilir. Yine de İslam'da Sünnetin yası ve zamanı ile ilgili kesin bir kayıt konulmamıştır, tercihe bırakılmıştır diyebiliriz.

Tıbbi Açıdan Sünnet Olmak:

- Sünnet olmak, tıbbi açıdan da önemli bir olaydır. Hijyenik bir tedbir ve sağlıklı olmanın temel gereğidir. İngiliz kraliyet ailesi dahi 200 yıldan beri erkeklerini sünnet ettirdiği bilinmektedir.
- Çocuk Cerrahisi Uzmanı Dr. Nadir Tosyalı; □Özellikle uygun yaş dönemleri seçilerek ve uygun merkezlerdeki yetkin ellerde yapılan sünnetin idrar yolları enfeksiyonlarında anlamlı derecede gerileme sağlanıyor. Ayrıca sünnet, partnerlerdeki rahim ağzı kanseri riskini yaklaşık 1,5 ile 8,5 kat arasında, penis kanseri riskini de ortalama 4 kat azaltıyor□ dedi.
- Sünnetli kişilerle sünnetsizler karşılaştırdığında, temizliğin daha kolay olması sebebiyle, ileriki yaşlarda çeşitli enfeksiyonlardan korunma olasılığının daha yüksek olduğunu belirten Dr. Nadir Tosyalı, □Öte yandan, sünnetli erkeklerin partnerlerine enfeksiyon bulaştırma riski,

sünnetsiz olanlara oranla daha az olabiliyor. Sünnetsiz olan erkeklerde sünnet derisinin iç bölgesine yerleşecek bakteriyel yoğunluk arttıkça partnere enfeksiyon bulaşma riski daha yüksek□ dedi.

Kızların Sünnet Edilmesi:

- Bazı toplumlarda, kızlarda erkekler gibi sünnet edilirler. Daha çok gizli olarak icra edilen bu sünnet Mısır, Arabistan ve Cava'da yaşayan müslümanların bir kısmında halen mevcuttur. Bu toplumlarda İslamiyet öncesi de sünnetin varlığı bilinmektedir. İslâmiyetin zuhuruyla İslâmi bir anlam kazanmıştır. Bütün İslam dünyası dikkate alınırsa azınlıkta kalan yerel bir âdet olarak görülür
- Hz. Peygamber, şöyle buyurmaktadır:
- اَلْخِتَانُ سُنَّةٌ لِلرِّجَالِ، مَكْرُمَةٌ لِلنِّسَاءِ
- *"Sünnet (hıtan), erkeklere sünnet, kadınlar için fazilettir"*[7]

[7] İbn Hanbel, Ebu Davud.

- Bu sünnet, Ebu Hanife ve İmam Malik'e göre mutlak sünnet, Ahmed b. Hanbel'e göre erkeğe vacib, hanımlar için sünnettir. Şafiî erkek ve kadın arasında vucûb bakımdan bir fark görmemiştir (el-Fethu'r-Rabbanî, XVII, 1312). Çoğunluğu hanefi olan Türklerde kadınlar sünnet edilmezler. Ebu's-Suud Efendi kendisine yöneltilen; "Diyar-ı Arap'da avratları sünnet ederler. Bu fiil sünnet midir?" sorusuna "el-Cevap: Müstehaptır" şeklinde cevap vermiştir (M. Ertuğrul Düzdağ, Şerhul-İslam Ebu's-Suud Efendi Fetvaları, İstanbul 1972, s. 35).
- Hattabî de; "Sünnet olmak fiili her ne kadar öteki sünnetler arasında sayılıyorsa da ilim adamlarından bir çoğuna göre vacibtir. Çünkü sünnet olmak hem dinin ve hem dindarlığın şiarıdır. Müslüman kimsenin kafirden ayırdedilmesi buna bağlıdır. Savaş alanında öldürülenler arasında sünnetli bir kimseye rastlanılırsa, diğeri de sünnetsiz bulunursa, böyle bir durumda sünnetli kimse üzerine namaz kılınır, defni sağlanır. İslam kabristanına gömülür" demektedir.

Sünnet Düğünü:

- Sünnet mademki dini bir olaydır. Bu cemiyetlerde dininin emirleri çiğnenmemelidir. Yani sünnetin yanında, cinnetin işi olmamalıdır. Yavruya, sünnet deyince, Hz. Peygamberi hatırlayacağı güzel umdeler sunulmalıdır.
- Cahiliye devrinde de var olan sünnet eğlenme için bir vesile sayılmıştır. Araplar sünnet yemeğine "azira" diyorlardı (es-Seâlîbî, Fıkhul-Luğa, 266).
- Ashabı kiram sünnette ziyafet verir eğlenirlerdi. Abdullah İbn Abbas, Mekke'de oğlunun sünnetinde oyuncular çağırmış ve kendilerine dört dirhem kadar ücret ödemiştir (İbn Ebi Şeybe, Nikâh, 66). Fakihî'nin rivayetine göre şarkı söyleyip, oynayanlar el-Garid ve İbn Süreye idi. Ata, bunlardan bize sesli olan İbn Süreye'nin okuyuşunu beğenmişti (Rekihi, Ahbaru Mekke, II, 23).

- Eğlenceye iştirak konusunda titiz olan Abdullah b. Ömer, sünnet yemeklerine iştirak ederdi (İbn Ebi Şeybe, Nikâh, 155). Sünnetlerde arap yemekleri ikram edilirdi. Urve b. ez-Zübeyr sünnet olduğunda annesi hurmayla yapılan bir bulamaç olan "asıde" yemeği yapmıştı (Abdurrezzâk, Musannef IV, 335). Abdürezzak'ın bir rivayetine göre, Hz. Ömer hilafetinde ne zaman bir def sesi duysa "evlenme mi var yoksa hitan mı?" diye sorar, bunlar için düzenlenen eğlencelere ses çıkarmazdı.
- İslâm dünyasında yörelere göre bu kutlamalar çeşitlilik arz etmiştir. Mekkede "tahar" adı verilen şenlikler düzenlenirdi. Genellikle çocuklar 3-7 yaşlarında sünnet edilir, sünnetin yapılacağı günde güzel elbiseler giydirilir ve at üzerinde dolaştırılır. İki yanında, attan düşmesini engelleyecek ve mendillerle kendini yelpazeleyecek adamlar dolaşır. Önde davulcu ve defçiler gider, zenci bir hizmetçi içinde kömürde reçine ve tuz yanan bir mangalı başında taşır. Çocuğun arkadaşları

alayın ikinci kısmını teşkil eder. İkindi vaktine kadar şehrin sokaklarında dua okuyarak, eğlenerek dolaşan çocuklar, gece de bunu sürdürürler.

- Ertesi gün arka üstü yatırılarak çocuğun dikkati tatlılarla başka tarafa çekilerek operasyon gerçekleştirilir. Evliya Çelebi'ye göre, Mısır'da erkek çocuklar 5-6 yaşlarında sünnet edilirler. Genellikle masrafı azaltmak için sünnet gruplar halinde yapılır: Kız gibi giydirilen çocukların, yüzlerinin bir kısmı mendille örtülür. Böylece nazardan korunacağına inanılır. Atlara bindirilerek, çalgıcılar, yaşlılar yardımcılarıyla peştemal kuşanmış sünnetçi ellerinde kandiller, büyük bir alayla sokaklarda dolaşırlar. Üç gün üç gece ziyafet verilir, eğlenilir ve son gün çocuk sünnet edilir (Evliya Çelebi, Seyahatname, İstanbul 1971, XV, 25).

- Eski İstanbul'da sünnet düğünlerinin genellikle yapıldığı sonbahar bir eğlence mevsimiydi. Yazın sıcağında sünnet yeri geç iyileşir düşüncesiyle düğünler sonbaharda yapılırdı.
- O dönem düğünlerinin en muhteşemi Osmanlı şehzadeleri için yapılan Sür-ı Humayumlar'dır. 1457'de II. Mehmed'in oğulları Bayezid ve Mustafa için yapılan sünnet düğünü bir ay kadar sürmüştür. Edirne'de bu düğüne bir çok devletin ileri gelenleri ile birlikte komşu hükümdarlar da davet edilmiştir. Devletler arası tebrikleşmeler için Kalkaşandî örnekler vermiştir (Subhul-Âşâ, IX, 78). Kanunî'nin oğulları Mustafa, Mehmed ve Selim için tertiplediği sünnet düğünü üç hafta kadar sürmüştür. Şehzade düğünlerinin en ihtişamlısı 1582'de III. Mustafa'nın Şehzade Mehmet için tertiplemiş olduğu sünnet düğünüdür.
- Bu düğün iki ay kadar sürmüş düğünde olup bitenler devlet bünyesinin bir hayli zayıflamasına neden olmuştur. 1858 yazında I. Abdülmecid, dört oğlunu birden sünnet ettirdi. Halkın eğlencelere iştirakini sağlamak

için düğün açık havada yapıldı. Açık hava sahasına binlerce Türk ve İran halısı serildi. Atlas ve kıymetli kumaşlardan yüzlerce çadır kuruldu. Bütün İstanbul'un donandığı bu düğün de şehzadelerle birlikte 10 bin çocuk sünnet ediliyordu. Şehzadelerle pek çok çocuğun sünnet edilmesi eski bir âdetti. Sünnet düğünleri, çocuklar için şeref, padişah için hayır, halk için eğlence idi. Minyatürlere de yansıyan eğlencelerde, cambazlar, ortaoyunları, gölge oyunları, hokkabazlar, tiyatro temsilleri, musikî...12 gün 12 gece devam eden Sür-i Humayun, Osmanlı kültürünün bir sergisi mahiyetindeydi.

- Bugün de gelenek olarak yapılan bu sünnet düğünlerinde maalesef gösterişe varan büyük israflar ve İslam'ın reddettiği amel ve davranışlar yapılmaktadır. Sünnet olarak icra edilen bu prensip içki alemleri ve gayr-i meşrû israf ve eğlencelerle kirletilmektedir. Oysa ki bu cemiyetler Allah'ın razı olacağı amel-i salihlerle ve helal şekilde yapılması gereken bir gelenektir.

Sünnet Cemiyetinde Yapılan Hatalar:

- Hıtan cemiyetinin sünnete uygun biçimde yapılması istenen merasimlerde de bazı hatalar adet haline getirilmiştir. Şöyle ki: Çocuğun hıtan kesimi yapılırken etrafını bir halka halinde saranlar bir taraftan tekbir getiriyor diğer taraftan da çocuğun görülmemesi gereken yerine bakıyorlar. Oysa ki çocuğa acı verileceği bir anda tekbir getirilmesi, tekbirin acıyla birlikte duyulması onun şuur altında tekbire karşı bir ürperti duymasına sebep olabilir. Psikoloji'nin şartlanma bahsine bakanlar bunu takdir edeceklerdir. Bu ürperti sonraları her ezan duyuşunda meydana çıkarak çocuğun ezana ve dolayısıyla camiye ve ibadete ısınmasına engel olabilir. İslam'ın zıddına daha nice olumsuzlukların telkin edildiği ülkemizde hıtan acısıyla birlikte tekbir getirilmesi bardağı taşıran bir damla olabileceği düşünülmelidir
- Çocuğun avret mahalline bakılması ise dört yaşından sonra (çocuk sorumlu olmamakla beraber) mahrem olmayanları için caiz değildir.

(İbni Abidin/Reddülmuhtar Aleddürrilmuhtar-Setr-i avret bahsi). Çünkü o az çok anlayış sahibi olmaya başlamıştır. O yaştan itibaren görülmemesi gereken yerlerine bakılması çocuğu hayasızlığa alıştırabilir. Sünnet esnasında yalnız sünnetçi ile yardımcısı zaruret dolayısı ile bakar ve sünnet yapan kendi duyacağı sesle besmele çeker; tekbir de getirebilir.

- Pansumanı yapıldıktan sonra çocuğun acısı dinmeye başlayacaktır ki işte o zaman Kur’an okunmaya, alakalı vaaz ve nasihate başlanabilir.